

Rijnstate

Informatie voor patiënten

Jodiumbehandeling (klinisch)

In overleg met uw arts heeft u besloten dat u in verband met een schildklierandoening een behandeling met radioactief jodium zult ondergaan. In deze folder leest u informatie over de behandeling, de opname en over de leefregels die u na de jodiumtherapie in acht moet nemen.

Bij deze informatie is een overzicht ingevoegd met uw afspraken en specifieke voorbereiding (bijvoorbeeld medicatie-instructie). Leest u ook dit overzicht goed door

Algemeen

De schildklier en jodium

De schildklier produceert schildklierhormonen. Deze reguleren de stofwisseling van het lichaam. Voor de productie van deze hormonen is jodium nodig. Schildklierweefsel is in staat jodium (zowel radioactief als niet-radioactief) in grote hoeveelheden op te nemen. Van deze eigenschap maakt de nucleaire geneeskunde gebruik: voor het zichtbaar maken van de schildklier wordt jodium-123 gebruikt en voor de behandeling van schildklierandoeningen (jodiumtherapie) wordt het radioactieve jodium-131 gebruikt.

Effecten van jodium-131

Er zijn geen aanwijzingen dat de behandeling met jodium-131 schadelijk is of tot andere aandoeningen leidt. U hoeft zich geen zorgen te maken over eventuele risico's of bijwerkingen ten gevolge van deze behandeling, ook niet als u overgevoelig bent voor jodium.

De radioactieve jodium krijgt u als een capsule toegediend die u kunt doorslikken met water. Na de toediening wordt het jodium via het bloed vervoerd en voor een groot gedeelte opgenomen in uw schildklier/resterend schildklierweefsel. Daar kan dit jodium de schildklier van binnen uit bestralen. Niet opgenomen jodium verlaat het lichaam met de urine. Het effect van de jodiumtherapie duurt enkele maanden. Na ongeveer een half jaar is er geen effect meer. Het is mogelijk de behandeling meerdere malen te ondergaan.

Jodium-131 zendt twee soorten straling uit. De ene soort zorgt voor de vermindering van overmatige of ongewenste functie van schildkliercellen. De omgeving en ander weefsel in het lichaam ondervinden nauwelijks schade van deze straling.

Daarnaast wordt straling uitgezonden die te vergelijken is met röntgenstraling. Ook mensen uit uw omgeving ontvangen deze straling. Om te voorkomen zij hier te veel van opvangen, dient u zich na de therapie aan een aantal leefregels te houden. Deze regels vindt u in de bijlage.

Vorbereiding op de behandeling

De informatie over de voorbereiding hieronder is algemeen. De voorbereiding op de behandeling met jodium verschilt per persoon. U ontvangt bij deze folder ook persoonlijke instructies. Lees deze ook goed door.

Gebruik van medicijnen

Medicijnen die u gebruikt voor de behandeling van uw schildklier mag u tijdelijk niet innemen. Eventuele andere medicatie mag u doorgebruiken zoals u gewend bent. In de bijgevoegde informatie leest u welke instructie voor u van toepassing is.

De schildkliermedicijnen kunt u, na overleg met uw arts, in het algemeen op de vierde dag na de behandeling met radioactief jodium weer gaan gebruiken. Het mag beslist niet eerder omdat dan het effect van de behandeling minder kan zijn.

Zwangerschap en borstvoeding

Jodiumtherapie wordt tijdens de zwangerschap niet gegeven. Als u denkt dat u zwanger zou kunnen zijn, meldt u dit dan aan de nucleair geneeskundige. Als u borstvoeding geeft, moet dit voor de toediening van het radioactief jodium worden afgebouwd. Na de toediening mag u het betreffende kind geen borstvoeding meer geven.

Gesprek

In de week voordat u de jodiumtherapie ondergaat heeft u een afspraak met de nucleair geneeskundige, die u meer informatie geeft over uw behandeling met radioactief jodium. Als u nog vragen heeft over de behandeling kunt u hem/haar deze vragen stellen. U kunt zich voor de afspraak melden bij de afdeling Nucleaire Geneeskunde op de eerste verdieping van Rijnstate Arnhem (route 25). Dit bezoek duurt ongeveer een half uur.

Bloedonderzoek

Om uw schildklierfunctie te bepalen is het nodig dat u in de week voor uw behandeling bloed laat prikken. In uw persoonlijke instructie leest u wanneer u dit moet laten doen.

Vooronderzoek

Om te bepalen hoeveel jodium per behandeling moet worden toegediend, vindt eerst vooronderzoek plaats naar de grootte en de functie van de schildklier. De hoeveelheid jodium die u krijgt, hangt namelijk af van het soort schildklieraandoening, de grootte van de schildklier en de mate van opname van jodium in de schildklier.

Meestal wordt het vooronderzoek uitgevoerd in de week voor uw behandeling. Als het onderzoek kortgeleden is gedaan is herhaling niet nodig. Het vooronderzoek wordt uitgevoerd op twee achtereenvolgende dagen.

Op de eerste dag krijgt u de capsule met radioactief jodium, die u kunt innemen met een beetje water. Deze afspraak duurt ongeveer een kwartier.

De volgende dag is het jodium in de schildklier opgenomen en komt u terug om de foto's te maken. Tijdens het maken van de foto's ligt u op een onderzoekstafel. Een gammacamera hangt boven de tafel en registreert de straling die door de radioactieve stof wordt uitgezonden. Zo kunnen foto's worden gemaakt en kan de arts een beeld krijgen van uw schildklier.

De camera hangt vrij dicht boven uw hals. U merkt niet dat de foto's worden genomen. U kunt uw kleding aanhouden, alleen uw hals dient onbedekt te zijn. Als u een ketting draagt, moet u deze afdoen. Tijdens het maken van de foto's ligt u zo stil mogelijk. Dit bevordert de kwaliteit van de foto's. Na het maken van de foto's kan het zijn dat de nucleair geneeskundige uw schildklier in de hals wil voelen.

Voor uw opname

Telefonisch contact

In de bijgevoegde informatie leest u wanneer uw opname is gepland. Kort voordat u wordt opgenomen, neemt een verpleegkundige telefonisch contact met u op om u aanvullende informatie over de opname te geven. Eventuele vragen over de opname kunt u dan ook stellen.

Als uw opname op maandag is gepland, wordt u zondagmiddag tussen 14.00 en 15.00 uur gebeld. Wordt u op een andere dag opgenomen, dan wordt u de avond voor de opname tussen 19.00 en 20.00 uur gebeld. Wanneer u op genoemde tijdstippen niet thuis kunt zijn, dan graag zelf contact opnemen met de afdeling op telefoonnummer 088 - 005 6971.

De jodiumbehandeling

Nuchter naar het ziekenhuis komen

Vanaf 3 uur voor uw afspraak bij de internist mag u niets meer eten of drinken. Om het jodium sneller te laten opnemen in het bloed mag u ook niets eten of drinken tot 1 uur na toedienen van het radioactieve jodium.

Checklist

Op de achterzijde van dit boekje vindt u een overzicht van dingen die u mee moet nemen naar het ziekenhuis.

In het ziekenhuis

- Op het afgesproken tijdstip komt u naar de polikliniek Interne Geneeskunde van Rijnstate Arnhem (route 58). Hier heeft u een opnamegesprek met de internist.
- Na dit gesprek gaat u naar verpleegafdeling B4, vleugel 1. Hier krijgt u van de nucleair geneeskundige de capsule met radioactief jodium. Deze neemt u in met een beetje water.

Tijdens uw opname

Tijdens uw behandeling verblijft u in het ziekenhuis in een kamer met extra dikke wanden. Om radioactieve besmetting buiten de kamer tegen te gaan, mag u deze kamer niet verlaten tot u wordt ontslagen.

De afdeling beschikt over drie eenpersoonskamers. U gaat de therapiekamer binnen via een sluis. De buitendeur van de sluis is voorzien van lood. De deur gaat niet op slot. In de kamer staan een bed, een fauteuil en een tafel. Ook heeft de kamer een eigen doucheruimte met toilet. Alle kamers hebben WIFI, een televisie en telefoon. Deze kunt u gratis gebruiken. Het gebruik van uw eigen mobiele telefoon en laptop is toegestaan.

De kamer heeft grote ramen, die gedeeltelijk open kunnen. Op elke kamer hangt een camera. Deze wordt soms gebruikt om een oogje in het zeil te houden. Dit wordt bij opname met u besproken. De verpleegkundige mag in verband met de straling maar kort en met zoveel mogelijk afstand bij u op de kamer verblijven.

Persoonlijke bezittingen

Wij verzoeken u zo weinig mogelijk persoonlijke bezittingen mee te nemen naar het ziekenhuis. Het is mogelijk dat u deze bij ontslag tijdelijk in het ziekenhuis moet achterlaten, als het bij ontslag radioactief besmet blijkt te zijn (uw telefoon en laptop mag u wel altijd mee naar huis nemen).

Wat u wel mee moet nemen is een extra setje kleding, onderkleding en schoenen die u aan kunt trekken bij uw ontslag. Tijdens de opname mag u niet op blote voeten of op kousen in de kamer lopen. Neemt u daarom ook een paar schoenen/slippers mee die u kunt dragen tijdens uw opname.

Schoonmaken

De kamer wordt voor uw intrek grondig schoongemaakt. Tijdens uw verblijf wordt de kamer niet gereinigd om bestraling van het huishoudelijk personeel te voorkomen. U wordt daarom verzocht zo mogelijk zelf uw bed op te maken, indien nodig te verschoneren en de toiletruimte schoon te houden.

Bezoek tijdens opname

Gedurende de opname mag u alleen bezoek ontvangen van directe familieleden en naasten. Bezoek van jeugdigen onder de 11 jaar, zwangeren en vrouwen die borstvoeding geven is niet toegestaan.

Er zijn geen vaste bezoektijden: overleg altijd met de verpleegkundige over het moment waarop u bezoek wilt ontvangen. Op de dag van toediening tot 24 uur na inname van de capsule is bezoek alleen mogelijk met behulp van een tablet. De verpleegkundige kan u uitleggen hoe dit in zijn werk gaat.

U en uw bezoek moeten zich aan de volgende regels houden:

- Bezoekers moeten wegwerpsloffen dragen in de therapiekamer.
- Begroeting en afscheid dienen zo kort mogelijk te zijn.
- Afgezien van begroeting en afscheid moet het bezoek steeds minstens twee meter afstand tot u houden.
- Elke bezoeker mag u niet langer dan een uur per dag bezoeken.
- Bezoekers mogen tijdens het bezoek niet eten, niet drinken en niet roken.
- Bezoekers mogen geen persoonlijke eigendommen van de patiënt uit de kamer meenemen.
- Bezoekers mogen geen gebruik maken van toilet of douche op de kamer.
- Er is een mogelijkheid te communiceren via de tablet.

Duur van de opname

De duur van de opname is voor iedere patiënt verschillend en hangt af van de toegediende hoeveelheid jodium en de opname hiervan. Het jodium dat niet wordt opgenomen verlaat het lichaam met de urine. Dit gebeurt voor een groot deel binnen twee dagen na toediening. Het radioactieve jodium dat is opgenomen, verlaat het lichaam veel trager.

De duur van de opname kan vooraf globaal worden ingeschat. De exacte duur van de opname is echter pas tijdens de opname vast te tellen. Bij uw ontslag moet de hoeveelheid radioactief jodium in uw lichaam namelijk beneden een bepaalde waarde zijn. In het algemeen duurt de opname één tot drie dagen.

Let op!!!

Bij onverwachte ziekenhuisopname in de week na de jodiumtherapie moet u de arts die u in het ziekenhuis behandelt, waarschuwen dat u een behandeling met radioactief jodium heeft ondergaan.

Na uw opname

Ook na ontslag bevat de schildklierweefsel nog radioactief jodium waardoor de bestraling enkele weken doorgaat. Dit effect is gunstig voor u, maar betekent wel dat mensen in uw naaste omgeving met straling vanuit uw schildklierweefsel in aanraking komen. Dit brengt weliswaar geen direct gevaar met zich mee, maar de hoeveelheid straling dient toch altijd zo klein mogelijk te zijn. Dit geldt voor iedereen en voor kleine kinderen en zwangeren in het bijzonder. U wordt daarom zeer dringend geadviseerd om de **leefregels** (zie bijlage) gedurende één of twee weken zo goed mogelijk te volgen. De straling die mensen in uw omgeving ontvangen is dan acceptabel.

Controlescan

Eén week na de toediening wordt soms er een controlescan gemaakt van uw hele lichaam. Als dit bij u nodig is, staat deze afspraak op uw afspraakbevestiging. Deze scan zal niet in Rijnstate Arnhem worden gemaakt, maar in Ziekenhuis Gelderse Vallei in Ede. Als u in het afgelopen jaar niet als patiënt in Ziekenhuis Gelderse Vallei bent geweest, meldt u zich eerst bij de inschrijfbalie op de begane grond, bestemming 21. Hier dient u zich te legitimeren en de gegevens van uw zorgverzekering te laten zien. Daarna verwachten wij u op het afgesproken tijdstip op de afdeling Radiologie en Nucleaire Geneeskunde op de eerste verdieping, bestemming 41 van het Ziekenhuis Gelderse Vallei te Ede.

Tijdens het onderzoek ligt u op een scantafel. Een gammacamera beweegt boven en onder uw lichaam en registreert de straling die door de radioactieve stof wordt uitgezonden. Meestal wordt ook nog een foto gemaakt waarbij de camera om een deel van het lichaam heen draait. De camera komt vrij dicht bij uw lichaam. U merkt verder niet dat de foto's worden genomen. Met deze foto's wordt gekeken waar in het lichaam zich radioactief jodium bevindt.

Wij adviseren u dringend om tijdens het maken van de foto's zo stil mogelijk te liggen. Dit bevordert de kwaliteit van de foto's. Het maken van de foto's duurt ongeveer anderhalf uur.

Adresgegevens Ziekenhuis Gelderse Vallei:
Afdeling Nucleaire Geneeskunde
Willy Brandtlaan 10
6716 RP Ede
Tel: 0318-435822

Controle-afspraak bij uw internist

Na enkele weken heeft u een afspraak met uw internist. De internist zal met u het effect van de jodiumtherapie bespreken.

Vragen

Als u na het lezen nog vragen heeft, bespreek deze dan voor de behandeling met de arts of de medewerkers van de afdeling Nucleaire Geneeskunde.

Nucleair geneeskundigen:
M.J.E. Bernsen
F. Intema
B.W. Hendrickx
W.J.G. Oyen

Nucleaire Geneeskunde 088 - 005 6067
Verpleegafdeling B4, vleugel 1 088 - 005 6971 088 - 005 6982

Of kijk op www.rijnstate.nl/schildklier

Bijlage: Leefregels

Ook na ontslag bevat uw schildklier radioactief jodium waardoor de bestraling nog enkele weken doorgaat. Dit effect is voor u gunstig, maar betekent wel dat mensen in uw naaste omgeving met straling vanuit uw schildklier in aanraking komen. Hoewel de straling gering is, wordt aangeraden de hieronder volgende leefregels op te volgen.

Algemeen

Uw huisgenoten moeten zoveel mogelijk afstand van u nemen, in ieder geval meer dan één meter. Bij langdurige aanwezigheid zoals bij televisie kijken of eten, liefst twee meter of meer.

Toilet

Bij toiletbezoek moet u altijd zittend plassen (ook mannen). Gebruik altijd toiletpapier, ook na plassen. De handen moeten zo mogelijk op het toilet worden gewassen, dit om besmetting van deurknoppen te voorkomen.

Huisgenoten

Slaap op tenminste twee meter afstand van uw partner, bij voorkeur in aparte kamers. De bedden in de verschillende kamers mogen niet tegen dezelfde muur staan omdat de afstand tussen de bedden dan te klein is. Aangeraden wordt knuffelen en seks te beperken tot maximaal 30 minuten per dag.

Oudere partner

Bij personen van 60 jaar of ouder is de kans op stralingsschade zeer gering (een factor 5 à 10 minder dan voor de gemiddelde volwassene). Als uw partner of huisgenoten deze leeftijd bereikt hebben, hoeft u zich niet zo streng te houden aan de maatregelen onder 'algemeen' en 'huisgenoten'. Volg alleen de leefregels, die u zonder problemen kunt naleven. U hoeft dus niet met bedden te gaan schuiven. De maatregelen onder alle andere kopjes dient u zoveel mogelijk op te volgen.

Kinderen

Kleine kinderen (tot en met 10 jaar) zijn gevoeliger voor straling dan volwassenen. Daarom moet u direct lichamelijk contact vermijden en een zo groot mogelijke afstand tot kleine kinderen houden. Dit geldt ook voor zwangeren. Eventuele kinderen in uw huishouden moeten door een van uw huisgenoten worden verzorgd. Als dit niet mogelijk is, moet u uw kinderen tijdelijk bij familie of vrienden onderbrengen.

Bezoek

Bij kortdurend bezoek, bijvoorbeeld een avond of middag, hoeft u voor bezoek geen speciale maatregelen te nemen. Houd wel afstand en vermijd direct lichamelijk contact. Bezoek van/aan kleine kinderen en zwangere vrouwen wordt afgeraden.

Vervoer

In de 1e week moet u niet langer dan maximaal 1 uur per keer met het openbaar vervoer reizen. Bij vervoer per taxi moet u zo ver mogelijk van de chauffeur af gaan zitten. Reis niet meer dan 2 uur met dezelfde taxichauffeur.

Bijeenkomsten

U kunt bioscoopbezoek en andere bijeenkomsten, waarbij u enkele uren vlak naast of vlak bij iemand anders zit, beter vermijden.

Werk

Na ontslag uit het ziekenhuis kunt u - indien van toepassing - gewoon weer naar uw werk. Als u in het basisonderwijs of met kinderen tot en met tien jaar werkt, mag dat echter niet. U moet dan één respectievelijk twee weken verzuimen. Ook op het werk moet u zoveel mogelijk afstand bewaren. Als u twijfelt of u aan het werk kunt, overlegt u dan met de nucleair geneeskundige die u in het ziekenhuis heeft behandeld.

Borstvoeding

Als u borstvoeding geeft, moet u daar voor de jodiumbehandeling mee stoppen. U mag na de opname dit kind geen borstvoeding meer geven.

Zwangerschap/kinderwens

Gedurende de eerste zes maanden na behandeling met radioactief jodium wordt zwangerschap ontraden. Mannelijke patiënten wordt aangeraden om binnen zes maanden na behandeling geen kinderen te verwekken. Seksueel contact op zich is gedurende deze zes maanden geen enkel bezwaar.

Ziekenhuisopname

Bij onverwachte ziekenhuisopname in de week na de jodiumtherapie moet u de arts die u in het ziekenhuis behandelt meteen melden dat u kortgeleden jodiumtherapie heeft gehad.

Checklist: wat neemt u mee naar het ziekenhuis?

- Thuismedicatie: in het ziekenhuis gebruikt u deze dagen uw eigen medicijnen
 - afgestemd op aantal dagen opname in het ziekenhuis,
 - in originele verpakking
- Set kleding/ schoenen om apart te hangen voor ontslag
- Kleding om tijdens verblijf op de therapiekamer te dragen
- Schoenen om aan te trekken op de therapiekamer
- Ontspanningsmateriaal voor op de kamer
- Zuurtjes of andere snoepjes die de speekselklieren stimuleren
- Eventueel drinken/eten: dit kan in koelkast bewaard worden
- Check op de brief hoe laat en waar u wordt verwacht in het ziekenhuis